

کنده‌های گرامی!

آموزشی مضمون

اع بدیل حبس «

آمدید

Ketabton.com

اهداف جلسه آموزشی - نیمه اول روز

اشتراک کنندگان در پایان بخش اول جلسه آموزشی قادر خواهند بود تا:

- مفهوم دوره مراقبت را بیان کنند؛
- مفهوم انجام خدمات عامه را تشخیص دهند؛
- محرومیت از حقوق اجتماعی را بیان کنند؛ و
- حبس در منزل را مشخص نمایند.

عنوان جلسه آموزشی دوم: انواع بدیل حبس



بخش دوم: ۱ - دوره مراقبت

• تعریف دوره مراقبت: مطابق ماده ۱۵۸ کود جزا

دوره مراقبت عبارت از مدت زمانی است که مرتكب جرم به اساس حکم محکمه، از یک چند مورد از موارد مندرج ماده ۱۵۸ کود جزا، حد اکثر الی پنج سال محروم می شود.

ادامه

- موارد دوره مراقبت: مطابق ماده ۱۵۸ کود جزا:
 ۱. اقامت در محل معین؛
 ۲. منع اقامت یا تردد در محل یا محلات معین؛
 ۳. ملزم ساختن به اشتراک در جلسات مشورتی ماهانه یا کمتر از آن؛
 ۴. حرفه آموزی یا گذراندن دوره های آموزشی و مهارتی؛
 ۵. مساعدت به مجنی علیه در جهت رفع یا کاهش آثار زیان بار مادی یا معنوی ناشی از جرم و کسب رضایت مجنی علیه؛

ادامه

۶. حاضری دادن به دفتر پولیس یا مراجعی که محکمه تعیین می‌نماید؛
۷. ترک معاشرت با اشخاصی که محکمه معاشرت با آنها را برای محکوم علیه مضر تشخیص می‌دهد.
۸. منع اشتغال به کارهای معینی که زمینه ارتکاب جرم را فراهم نماید؛
۹. الزام به فراغیری تعلیم و تربیه، آداب معاشرت خانوادگی و اجتماعی و پابندی به آن؛ و
۱۰. اقدام به درمان اختلال‌های روانی، رفتاری و جسمانی.

تمرین

- حد اکثر دوره مراقبت مطابق ماده ۱۵۸ کود جزا، پنج سال است.
- اما حد اقل دوره مراقبت چی مدت خواهد بود؟

تمرین

- آیا در تعیین مجازات دوره مراقبت، رضایت مجنی علیه اخذ می شود؟
• چرا؟

تمرین

- آیا محکمه می‌تواند به اجرای بیش از یک مورد از موارد دوره مراقبت مندرج ماده ۱۵۸ کود جزا، منحیث بدیل حبس، حکم نماید؟
 - چرا؟

۲- انجام خدمات عامه

- تعریف انجام خدمات عامه: مطابق ماده ۱۶۲ کود جزا.
- خدمات عامه عبارت از کاری است که مرتكب جرم به انجام آن به نفع جامعه با دریافت قسمی مزد و یا بدون آن، محکوم می‌گردد.
- ولی در بند ۴ ماده دوم ضمیمه شماره (۲) قانون اجرآلت جزایی، خدمات عامه را چنین تعریف نموده است: «خدمات عامه: فعالیت های است که محکوم آنرا به نفع جامعه انجام میدهد.»

انواع خدمات عامه

- امور آموزش؛
- امور صحی؛
- امور فنی و حرفه‌ای؛
- امور خدماتی؛ و
- امور زراعتی.

مراجع استحصال خدمات عامه

- مطابق ماده ۲۴ ضمیمه شماره ۲ اجرآت جزایی عبارت اند از:
- وزارت ها و ادارات دولتی در مرکز و ولایات؛
- مؤسسات تعلیمی و تحصیلی دولتی؛
- کمیسیون ها؛
- شاروالی ها؛
- مؤسسات خیریه و امداد رسان.

ادامه

- پروشگاه ها؛
- کارگاه ها و کارخانه های صنعتی دولتی و غیر دولتی؛
- معادن؛
- جمیعت هلال احمر؛
- ادارات ترافیک؛
- سایر مراجع به تشخیص محکمه.»

تمرین

• سوال : آیا محاکمه می تواند متهم را به انجام خدمات عامه منحیث جزای بدیل حبس، با دریافت قسمی مزد، محکوم کند؟

سؤال

- معيار تعين ساعات انجام خدمات عامه و معيار تعين مزد قسمی برای محکوم عليه، قانونی است یا قضائی؟
 - الف: معيار تعین هردو، قانونی است.
 - ب: معيار تعین هردو، قضائی است.
 - ج: معيار تعین ساعات، قانونی است، اما معيار تعین مزد قسمی، قضائی است.
 - د: معيار تعین ساعات، قضائی است، اما معيار تعین مزد قسمی، قانونی است.

شرايط خدمات عام المنفعه

۱- شرایط مربوط به جرم (در ماده ۱۵۱ کود جزا)

۲- شرایط مربوط به مرتكب جرم (ماده ۲۹ ضميمه شماره ۲ قانون اجراءات جزائي).

أشخاص ذيل مكلف به انجام خدمات عامه نمى گردند:

۱. شخص که مصاب به مراض ساري يا صعب العلاج باشد؛

۲. شخصی که داراي معلوليت هاي فزيکي يا روانی اي باشد که مانع اجرای خدمات عامه گردد؛

۳. محکومين اناث که سن آنها بيشتر از ۵۵ سال و محکومين ذكور که سن آنها بيشتر از ۶۵ سال باشد؛

۴. زنانی که حامله يا شير ده باشند.

۵. طفلي که سن وي کمتر از ۱۵ سال باشد.

۳- محرومیت از حقوق اجتماعی

- ماده ۱۶۷ کود جزا: « محکمه می تواند با رعایت شرایط مندرج در این فصل، محاکوم علیه را که مستوجب جزای حبس قصیر باشد، برای مدت معین از یک یا بیش از یک حق اجتماعی منحیث جزای بدیل حبس قرار ذیل، محروم کند:
- به اساس صراحت ماده فوق، محرومیت از حقوق اجتماعی به عنوان بدیل حبس در جرایمی است که جزای آن الی یک سال حبس تنفیذی باشد.

ادامه

- موارد محرومیت از حقوق اجتماعی:
 ۱. تنزیل یک رتبه یا درجه؛
 ۲. کسر یک سوم معاش برای یک سال؛ و
 ۳. انفال مؤقت از مشاغل دولتی و خدمت در مؤسسه‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی با توجه به جرم ارتكابی، از شش ماه تا دو سال؛
 ۴. منع از اشتغال به شغل یا کسب یا حرفه معین در صورتی که جرم مربوط به شغل وی باشد، تا یک سال؛

ادامه

۵. محرومیت از دریافت جواز فعالیت شغل معین از یک تا سه سال.
۶. محرومیت از عضویت در هیئت مؤسس و هیئت مدیره شرکت‌های تجاری، بانک‌ها و مؤسسه‌ها یا محرومیت از مدیریت عامل تا یک سال.
۷. حرومیت از معامله با ادارات دولتی یا مؤسسه‌های غیر دولتی یا شرکت در مزایده و مناقصه از یک تا پنج سال.
۸. محرومیت از رانندگی از شش ماه تا سه سال.

ادامه

۹. مسدود کردن حساب‌های معین یا محرومیت از افتتاح حساب جاری و یا محرومیت از دریافت تسهیلات و اعتبارات بانک‌ها و سایر مؤسسه‌های مالی از یک تا سه سال.
۱۰. محرومیت از حمل سلاح برای افراد مجاز دارنده سلاح تا دو سال.
۱۱. اخراج اتباع بیگانه از کشور و منع ورود مجدد آن‌ها به افغانستان از یک تا پنج سال.
۱۲. منع خروج اتباع افغانی از کشور از شش ماه تا یک سال.

تمرین

- آیا محاکمه می‌تواند محاکوم علیه را از چندین حق از حقوق مندرج ماده ۱۶۷ کود جزا، منحیث بدیل حبس، محروم کند؟
- چرا؟

۸- حبس در منزل

۰ تعریف حبس در منزل.

حبس در منزل عبارت از محدود کردن آزادی شخص در منزلش می‌باشد.

۰ مدت حبس در منزل.

ماده ۱۶۸ کود جزا : « حبس در منزل در جرایمی که جزای آن الی پنج سال حبس باشد، از شش ماه الی دو سال جزای حبس در منزل تعیین شده می‌تواند.»

۴- شیوه تطبیق حبس در منزل

- ۱- از طریق وسیله الکترونیکی که در مرکز نظارت بر تطبیق جزاهاي بدیل حبس وجود دارد.
- ۲- توسط مددگار اجتماعی، کنترول می گردد.

شرایط قابل رعایت در تنفيذ حبس در منزل

- شرایط قابل رعایت در تنفيذ حبس در منزل را محاکمه در حکم خویش تصریح می نماید. در این مورد ماده ۳۲ ضمیمه شماره (۲) قانون اجرآت جزایی چنین صراحةً دارد: «محاکمه حین صدور حکم به حبس در منزل، مطالب ذیل را در حکم خود تصریح می نماید:
- موقعیت و آدرس منزلی که محکوم عليه در آن، مدت محکومیت را سپری می نماید.
- احوال و شرایطی که محکوم خارج شدن از منزل را داشته باشد.
- وسیله که بتواند موجودیت محکوم عليه را در منزل ثبیت نماید.
- مرجع نظارت کننده، شیوه نظارت و چگونه گی گزارش دهی.
- توجیه یا توضیح معاذیری که سبب تغییر محل سکونت از طرف محکوم عليه می گردد.)

مزایایی حبس در منزل

- برقرار ماندن روابط اجتماعی مجرم با خانواده، دوستان، نزدیکان و محل کار؛
- از حیث اجتماعی هیچ آثار بدنام کننده ندارد؛
- مجرم از مبتلا شدن به امراض ساری وهم چنان تجاوز جنسی محفوظ است؛
- منزل برای مجرمین مریض، زنان مجرم باردار، معلولین و معیوبین، محل مصون است؛
- از تراکم جمعیت محابس جلوگیری می کند؛
- سبب صرفه جویی در مصارف دولت می شود؛
- زمینه کار را برای محکوم علیه، مساعد می سازد؛
- از صدمه زدن به اقتصاد او و خانواده اش جلوگیری می کند.

معایب حبس در منزل

- اشخاصی که مسکن ثابت ندارند، تطبیق حبس در منزل در مورد شان یا ناممکن است و یا این که بسیار پر مصرف می‌باشد.
- جنبه تنیه‌ی حبس در منزل بالای مجرمین ضعیف است.
- در صورتی که حبس در منزل با نظارت الکترونیکی همراه باشد، ممکن هر مجرم توانایی خریداری و سایل و تجهیزات نظارتی را نداشته باشد.

• قضیه فرضی ۱: شخص (الف) در ماه قوس سال ۱۳۹۳ به ارتکاب جرم سرقت از طرف محکمه به ۹ سال حبس تنفیذی محکوم شده است. بیش از چهار نیم سال مدت محکوم بهای خویش را در محبس سپری کرده است و بطور دوامدار اصلاح حال خود را ثابت ساخته است. با انفاذ کودجزای افغانستان، درخواست تعویض حبس باقیمانده خویش را به بدیل حبس می نماید. آمر محبس آنرا می پذیرد؟

• وکیل مدافع چنین استدلال می نماید: موکل ام اصلاح حال خویش را ثابت ساخته، و نباید مدت باقیمانده خویش را در محبس سپری نماید، بناء تقاضا می نمایم تا مدت باقیمانده او به بدیل حبس تعویض شود.

• استدلال خارنوال:

- ۱. بدیل حبس حین محاکمه تعیین شده می تواند، در حالی که شخص (الف) قبلًا به جرم سرقت محکوم شده است، در این صورت مستحق بدیل حبس شده نمی تواند.
- ۲. در جرایمی که اصل مجازات آن بیش از پنج سال باشد، تعیین جزای بدیل حبس جواز ندارد. در حالی که شخص (الف) به ۹ سال حبس محکوم شده است. بناء درخواست وکیل مدافع، مخالف قانون است.

• قضیه فرضی ۲:

- سه نفر هر یک (الف) ۶۶ ساله به حیث فاعل جرم، ب ۴۵ ساله به حیث شریک جرم، ج ۲۵ ساله به حیث معاون جرم) در یک عمل مجرمانه که مجازات آن در قانون، حبس متوسط تعیین شده است، تحت محاکمه قرار دارند. محاکمه به نسبت عدم موجودیت موانع تعیین بدیل حبس و با در نظرداشت شخصیت و اهلیت مرتكبین - آنها را قرار ذیل به جزای بدیل حبس محکوم می نماید.
- محکومیت شخص (الف) ۶۶ ساله: از این که او در باغداری مهارت دارد، در یکی از باغهای عمومی روزانه به ۴ ساعت کار در مقابل ۳۰ فیصد مزد، محکوم است، ولو که رضایت ندارد.
- محکومیت شخص (ب) ۴۵ ساله، از اینکه تکسی را است و شخص (الف) را در موتر خود در محل ارتکاب جرم انتقال داده و با او در ارتکاب جرم شریک شده بود. محاکمه او را قرار ذیل محکوم کرد: ۱- مطابق بند ۱۰ ماده ۱۵۸ کود جزا، به درمان اختلال های روانی ورفتاری - منحیث دوره مراقبت - اقدام نماید. ۲- مطابق بند ۸ ماده ۱۶۷ کود جزا تا زمانی که صحت باب می شود، - منحیث محرومیت از حقوق اجتماعی - شش ماه از تکسی رانی محروم گردد.
- محکومیت شخص (ج) ۲۵ ساله: از این که سلاح دارای مجوز قانونی خود را به شخص (الف) داده بود، مطابق بند ۱۰ ماده ۱۶۷ کود جزا، از حمل سلاح الی یک سال، و مطابق بند ۸ ماده مذکور، از رانندگی تا شش ماه، محروم است.
- اشتراک کننده های محترم شما حکم محکمه را تحلیل نموده، و صحت یا سقم آنرا مستند به قانون تحریر نماید؟

۳: قضیه فرضی :

- ۰ محکمه ابتدائیه شهری ولایت هرات، چهار نفر هر یک، الف نام ۲۸ ساله، ب نام ۳۰ ساله، ج نام ۴۲ ساله و د نام ۳۸ ساله را به نسبت جرایم جدایگانه در جلسات قضایی جداگانه به بدیل حبس قرار ذیل محکوم نموده است.
- ۰ شخص الف در جرمی که جزای اصلی آن الى پنج سال است، به دوره مراقبت محکوم نموده است.
- ۰ شخص ب در جرمی که جزای اصلی آن الى پنج سال است، به خدمات عامه محکوم به جزا نموده است.
- ۰ شخص ج در جرمی که جزای آن حبس قصیر است، به محرومیت از حقوق اجتماعی محکوم نموده است.
- ۰ شخص د در جرمی که جزای آن الى پنج سال است، به مدت یکونیم سال حبس در منزل محکوم نموده است.
- ۰ قابل یاد آوری است که هر چهار حکم، قطعی و نهایی شده اند. اشتراک کننده های گرامی! در قضایای فوق سوالات ذیل را مستند به قانون حل نماید.

۰ سوال

- ۰ در صورت تخلف از شرایط مندرج فیصله در هر چهار قضیه فوق، چگونگی کمی و کیفی سرنوشت محکومین را تشریح نمایید؟
- ۰ در صورت ارتکاب جرم دیگر در دوران سپری نمودن محکومیت به بدیل حبس، چگونگی کمی و کیفی سرنوشت محکومین قضایای فوق را تشریح نمایید؟

نتیجه گیری

- در این قسمت از بحث :
- ۱- تعریف بدیل حبس
- ۲- تاریخچه بدیل حبس
- ۳- فواید بدیل حبس
- ۴- شرایط بدیل حبس
- ۵- موارد سقوط بدیل حبس
- ۶- حکم بدیل حبس

ادامه ...

- ٧ - تعریف بدیل حبس در کود جزا
- ٨ - تعریف دوره مراقبت
- ٩ - انواع خدمات عامه
- ١٠ - مراجع استحصال خدمات عامه
- ١١ - شرایط خدمات عام المنفعه
- ١٢ - محرومیت از حقوق اجتماعی
- ١٣ - حبس در منزل + شیوه و شرایط آن
- ١٤ - مزایایی حبس در منزل + معاایب آن



تشکر از توجه شما

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library